

Nature Access

Kunstenaar WDWRD: 'Ik bied toegang tot de natuur, snel, makkelijk, goedkoop, 24/7'

WdwrD / Opus Magnum: Nature Access 4 All / Tree Sampling / Eerbetoon aan de boom / Crowd Sampling Party / Bulgaarse Experience

Foto: Raphaël Drent

Opus Magnum: Nature Access 4 All

De kunst van Jos Bregman, alias WDWRD, is divers. Van genummerde blokjes hout tot Bulgaarse Buurman Honing. Van boomschijf-tafels tot buitenlessen voor kinderen. Toch valt al zijn kunst onder één noemer: Nature Access 4 All, toegang tot de natuur, snel, makkelijk, goedkoop, 24/7. Nature Access 4 All is zijn opus magnum, een kunstwerk dat nooit af is.

‘Iedere keer ben ik weer vol verwondering als de mannen van de houtzagerij net een boomstam in plakken hebben gezaagd’, zegt Jos. ‘De geur alleen al roept iets bijzonders op, een soort gevoel van vervulling. En je kunt eindeloos kijken naar de vormen en kleuren van een boomschijf. Je ziet grillige nerfpatronen waar een tak of een beschadiging heeft gezeten; brede en smalle nerven; barsten en vlekken. Een bepaalde schimmel kan een schitterende tekening van zwarte lijnen opleveren. En elke boom vertelt een verhaal. Zo waaide 17 november 2008 op Landgoed Soelen een eik om van zeker 300 jaar oud. Als je naar een schijf van die boom kijkt, zie je een dwarsdoorsnede van een wezen dat

drie eeuwen lang heeft geleefd – 300 jaar gestolde tijd. Magisch vind ik dat. Die boom stond er al toen Napoleon werd geboren. Zulke oude eiken zie je zelden in Nederland!’

Samen met illustrator Stang Gubbels heeft hij het project ‘The Oak Disk’ op poten gezet. De door Jos geschuurde schijven hebben als wederhelft een door Stang ontworpen fotolitho gekregen. De lijnen op de litho lijken de nerven in beweging te brengen. Kopers van dit duo-kunstwerk kunnen zich registreren. Zo blijft de boom bij elkaar. En wie zich registreert, ontvangt af en toe een uitnodiging voor een event onder een oude boom.

Jos: ‘Via internet breng ik de delen van de boom weer samen tot een geheel. Dat is een wezenlijk aspect van mijn werk. Ik verkoop een stuk hout en vertel via internet en op papier het achtergrondverhaal over de boom en de plek waar hij heeft gestaan. Zo krijgt een los stuk hout een context, de samenhang wordt zichtbaar. Dat is iets waar in deze tijd behoefte aan is. Overal in de samenleving

zie je dat samenhang verloren raakt. Vervreemding. Wat heb je eraan als op het etiket van een pot honing staat 'herkomst: EU/niet-EU'?

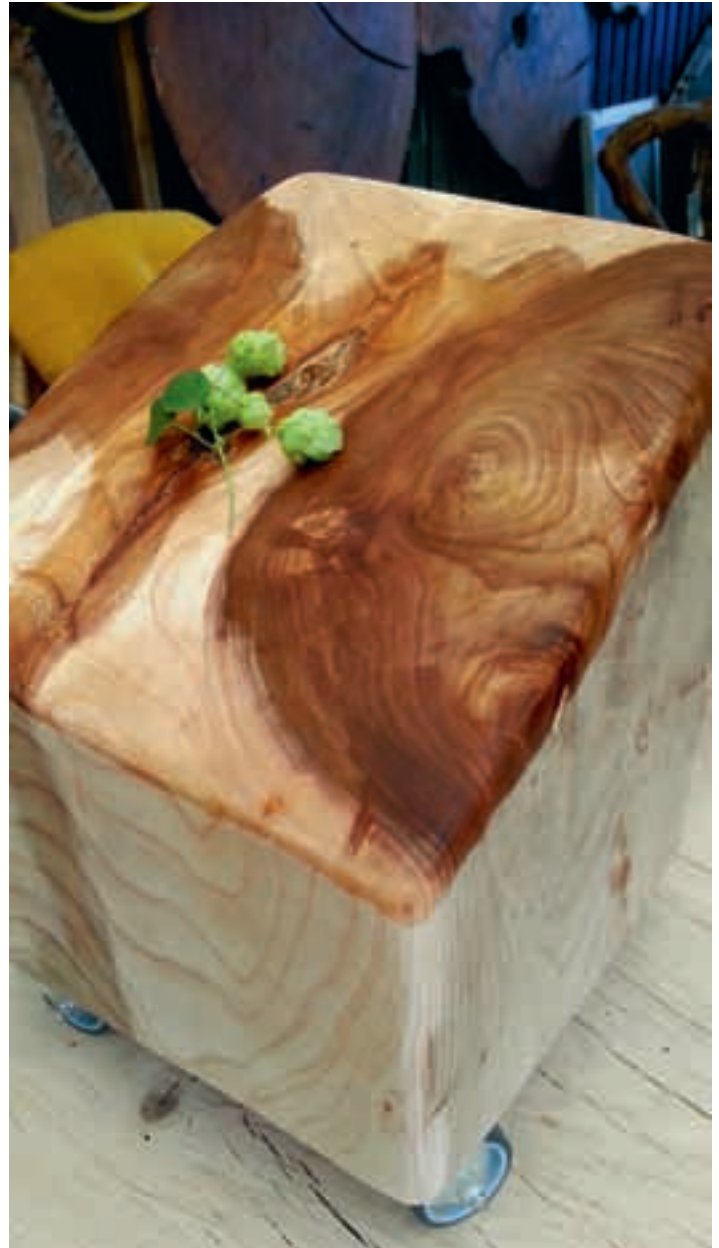
De kunst van Jos is grensoverschrijdend van aard. Zo kwam hij ook grenzen tegen toen hij advies mocht geven over een nieuw, groen schoolplein bij een school in Tiel. 'Het groenbeheer op scholen wordt altijd aan een gespecialiseerde groenbeheerder uitbesteed. Een schoolpleinontwerp bevat nooit knotwilgen, want knotten kost tijd en dus geld. Maar ik vind knotwilgen op een schoolplein juist een prachtig element voor buitenlessen. Terwijl ik ze samen met leerlingen knot, leer ik ze van alles over de natuur. We zien insecten en maken compost van bladeren. Van de afgeknipte takken kunnen ze op het schoolplein een hut bouwen of in de klas iets moois vlechten. Ik nodig juffen en meesters uit om hier hun reguliere taal- en

Jos is ook boomverzorgers, dus hij kan het hout voor zijn kunst zelf oogsten.

rekenlessen aan te koppelen. Leerkrachten worden enthousiast als ze merken dat het makkelijk is om een leuke les te maken en dat de kinderen blij zijn en anders leren. Bij een buitenles waren kinderen uit de laagste groepen aan het tellen hoeveel wormen er in de compost zitten. Kinderen uit de hoogste groepen gingen vervolgens uitrekenen hoeveel wormen er in een kuub compost zaten. Geniaal! Waarom dit Nature Access is? Leerkrachten fungeren als 'Service Providers' die de leerlingen snel en makkelijk toegang tot natuur bieden. Wat nu lastig is: scholen hebben verschillende potjes voor groenbeheer en voor natuurlessen, dus het planten van knotwilgen is werkelijk een grensoverschrijdende activiteit.'

Jos heeft in 1996 zijn bedrijf WOODWORD opgericht met twee poten: dingen maken van hout (WOOD) en teksten schrijven (WORD). Sinds 2000 zijn de twee delen samen één: de woorden staan in dienst van het vertellen van verhalen over hout als deel van een boom, over bomen als deel van de natuur. 'Op het moment dat ik van WOOD en WORD een samenhangend geheel wist te maken, realiseerde ik me dat ik een kunstenaar was, WDWRD. In mijn kunst schep ik samenhang. Ik zet losse stukjes in een verband, ik plaats delen in een geheel. Zoals ook in de natuur alles onlosmakelijk met elkaar is verbonden.'

Tastlandschap op wielen, Tree Sample #36 uit de lep van Landsmeer.

Karakter

Versgezaagd hout krimpt, barst en trekt krom. Een meubelmaker wil dat niet en gaat dit tegen. Jos Bregman wil juist het ware karakter van hout laten zien. 'Wanneer een schijf aan de muur hangt en je zit er net naast als hij scheurt, dan is dat een intiem moment. Ik laat het gebeuren, ik laat de controle los. Gebruik je zo'n schijf als een tafel, dan staat je glas misschien scheef. Of je pen rolt in een barst. Je ervaart de essentie van de boom.'

Tree Sampling

'Maar dit is toch gewoon een stuk hout?', krijgt Jos soms te horen. Hij beschouwt het als een compliment. Inderdaad, gewoon een écht stuk hout. En een heleboel stukjes samen vormden ooit een boom. 'Het bewustzijn dat een klein stukje hout een deel van een geheel vertegenwoordigt, gebruik ik om netwerken tastbaar te maken. Bij een diner waar een bedrijf zijn relaties had uitgenodigd, had ik een in blokken gezaagde schijf neergelegd. Elk blokje was genummerd. Ieder mocht er een meenemen. Als je dat blokje op je bureau legt, zie je niet een 'gewoon stukkie hout'. Het herinnert je aan het relatienetwerk van dit bedrijf.'

De stukken van een in delen gezaagde kersenboom uit Tiel heeft Jos in de ontvangstruimte van de Regenboogschool in Tiel weer bij elkaar gebracht.

De toekomstige bezitters van deze blokjes blijven met elkaar verbonden.

Eerbetoon aan de boom

De bomen uit het sprokkelbos leven voort als bankjes op het schoolplein van de Goeman Borgesius.

Soms moeten bomen onvermijdelijk wijken voor een nieuwbouwproject. Zo ook het Sprokkelbos in Stadsdeel Geuzenveld in Amsterdam. Samen met de leerlingen van de ernaast gelegen Goeman Borgesius school deed Jos performances in het bos en verzorgde een oogstfeest. Hij begeleidde het schoolteam en de kinderen om speelgoed en kunst te maken van het hout. Ook is het gelukt om drie bomen, die geveld zouden worden, te behouden.

Kinderen werken aan een kunstobject van een geveld boom.

Schijven worden puzzels.

Crowd Sampling Party

'Droom je mooiste object of meubel uit deze boom', zei Jos terwijl hij op de meterdikke stam stond van een omgewaaide paardenkastanje in Ophemert. Zo nodigde hij de mensen die naar de 'Crowd Sampling Party' waren gekomen uit om een x aantal liters hout te bestellen in de vorm van een blok, plank, schijf, tafel, vensterbank, of wat je maar wil. Ter plekke kwam de transporteur de enorme stam op een vrachtwagen takelen. Klanten mochten ook in de zagerij komen kijken hoe hun object werd gezaagd. Jos: 'Dan ben je erbij als de boom zich opent en een landschap toont van vormen en kleuren.'

Bezoekers van de Crowd Sampling Party op de omgewaaide paardenkastanje in Ophemert.

Wine Art House Elenovo - Neighbour Event.

Tickets voor een Bulgaarse Experience

In Bulgarije stond een leegstaand huis. Jos kocht het en maakte het tot een kunstproject: Wine Art House Elenovo gelegen in de grootse Thracische laagvlakte. Het huis heeft een buurman die imker is: Dinyo. Zo ontstond het project Nature Access Honey alias Bulgaarse Buurman Honing. Koop een toegangskaartje (inclusief pot honing) voor een fascinerende voorstelling met onder meer foto's en filmpjes over de imkers op internet en een spoor van ontelbare

Pop Art House Elenovo - Neighbour Event.

Toeschouwers kunnen Bregman's Bulgaarse kunstprojecten aanschouwen, en er zelfs leven als een parttime-buur. Zelf is Bregman slechts enkele dagen per kwartaal aanwezig in zijn Neighbour Projects. Als parttime-buur help je buurcontacten levend te houden en geniet je als het even kan van hun honing, melk, groente of rakia. Entreekaartjes vanaf €7,50 per dag.

Bulgaarse bloemen op je tong.

WDWRD biedt ook entreekaartjes aan voor zijn Bulgaria Art Performances die hij vier keer per jaar regisseert. De voorstelling voert via het Wine Art House naar een tweede project: Pop Art House Ocnovlag, in de bergen. De verbindende route is een langgerekt toneel van prachtige natuur, kunstenaarsateliers en verrassende gastvrijheid op het platteland.

Nature Access

Jos Bregman/ WDWRD

Thedingsweert 3

Kerk Avezaath

06.557.55.014

jos@natureaccess.nl

www.natureaccess.nl

www.houtmeteenverhaal.nl

Jos in gesprek met zijn 'Bulgaarse buurman' Dinyo, een van de imkers van de Nature Access Honey. Deze Performance legt een verbinding tussen het netwerk van Jos in Nederland en een kleine imker in Bulgarije, een verre buur, een mede-Europeaan. In de leeglopende, armoedige dorpen op het platteland zijn deze imkers blij met de extra omzet. Jos' relaties in Nederland zijn blije toeschouwers van een bijzondere Performance.